

**Karayolları Umum Müdürlüğü 1959 yılı bütçe Kanununa bağlı (A/1) ve (A/2) işaretli cetvellerde değişiklik yapılması hakkında kanun lâyihası ve Bütçe Encümeni mazbatası (1/489)**

T. C.

*Başvekâlet*

*Kanunlar ve Kararlar*

*Tetkik Dairesi*

*Sayı : 71-1054/48*

15 . I . 1960

**Türkiye Büyük Millet Meclisi Yüksek Reisliğine**

Maliye Vekâletince hazırlanan ve Yüksek Meclise takdimi İcra Vekilleri Heyetince 13.I.1960 tarihinde kararlaştırılan Karayolları Umum Müdürlüğü 1959 yılı Bütçe Kanununa bağlı (A/1) ve (A/2) işaretli cetvellerde değişiklik yapılması hakkındaki kanun lâyihasının, esbabı mucibesi ve ilişiği ile birlikte, sunulduğunu saygularıyla arz ederim.

**Başvekil**

**A. Menderes**

**ESBABI MUCİBE**

**A/1**

419 Mahakeme masrafları :

Artan dâvalar dolayısıyla mahkeme masrafları da artmış olduğundan 1959 yılı bütçesi ile kabul edilen 420 000 liralık tahsisat kâfi gelmediğinden 40 000 liralık munzam tahsisat teklifi zaruri olmuştur.

**A/2**

1. 781 - 10 Yapım :

Bu madde için istenilen 19 500 000 lira iki zaruri ihtiyaçtan meydana gelmektedir.

a) İstanbul Boğaziçi köprüsü mühendislik masrafları için 1 500 000 lira :

Boğaziçi asma köprüsünün proje ve şartnamelerinin hazırlanması için Amerikan D. B. Steinman firmasıyla aktedilen 24 . X . 1957 tarih ve 20501 sayılı Mukavele hükümlerine göre müşavir mühendislik ücreti olarak dolâr ve Türk lirası üzerinden 1 - 19 No. istihkaklarla şimdiye kadar tahakkuk eden 1 943 000 lira köprü yapım idari giderlerinden ödenmiş ise de, bu şekil ödeme ile bâzı hizmetlere ayrılan tahsisler karşılıksız kalmıştır. Mukavele hükümlerine göre malî yıl sonuna kadar miktar ve ödeme tarihleri aşağıda yazılı 1 500 000 liranın daha ödenmesi icabetmektedir ki, bunun hiç bir suretle karşılığı mevcud olmadığı gibi, esasen açık kalan bu kısımdan her hangi bir tasarruf sağlanması da kabil olamayacaktır.

İstihkak No.	Tarih	Ödenecek miktar	
			Lira
20	1 . 10 . 1959	(*)	381 000
21	1 . 11 . 1959		458 000
22	1 . 12 . 1959		277 000
23	1 . 1 . 1960		240 000
24	1 . 2 . 1960		138 000
Yekûn			1 494 000
% 4 Damga Resmi			6 000
Umumi Yekûn			1 500 000

b) Fiyat farkı ve yevmiye artışları için 18 000 000 lira :

İcra Vekilleri Heyetinin 16 . VII . 1959 tarih ve 4/11884 sayılı Kararıyla 4 . VIII . 1958 kararlarından evvel yapılan ihalelerden devam eden işler için müteahhitlere 1959 yılı rayiçlerine göre fiyat farkı verilmesi kabul edilmiştir. Bunun 1959 yılı bütçesine yaptığı tesir 12 000 000 liradır.

1959 yılı bütçesinin kabulünden sonra işçi ve diğer personel yevmiyelerindeki zaruri artışlar tutarı da 6 000 000 liradır.

Gerek fiyat farkı, gerekse yevmiye artışları 1959 mali yılı bütçesinin kabulünden sonra meydana gelmiş olmaları sebebiyle, bunları karşılayacak tahsisat olmadığı gibi, her hangi bir tasarrufla da sağlanması mümkün olamamaktadır.

2. 781 - 40. Satın alınacak makina ve vasıtalar :

Bu madde için istenilen 48 324 828 lira şu zaruri sebepten meydana gelmiştir.

a) Amerikan (International Harvester) müessesesine 48 324 828 lira. Bu işe ait 13,5 milyon dolarlık mukavele 7.IV.1958 tarihinde akdedilmişti. Mukavele hükümlerine göre taahhüdün % 10 ile Amerika dahili navlun ve sevk masrafları olan 1 850 000 dolar karşılığı peşin ödenecekti.

Navlun ve sevk masrafı karşılığı olan miktardan 300 000 dolarlık kısmının transferi vaktinde yapılmış 1 550 000 dolarlık kısmın transferininin 17 gün gecikmesinden müteahhit firma mukavelelenin feshi cihetine gitmiştir. Yüksek makamların alâka ve müzaheretleri sayesinde ki 28.I.1959 tarihinde ek bir mukavele ile asıl mukavelelenin yürürlükte kalması sağlanmıştır.

1959 mali yılı bütçesinin kabulü sırasında bu durumda olan mukavele için bütçeye ancak 6 000 000 liralık bir tahsisat ayrılabilmişti. Bu hale rağmen bu mukavele için 20.X.1959 tarihine kadar

Masrafın nev'i	Ödenen Lira
Sigorta ve navlun	3 816 925
Gümrük Resmi	21 313 922
Mümessillik komüsyonu	2 391 897
Vâdesi gelen taksitler	6 463 000
Bono pulları ve kurs masrafı	705 000
	34 687 744

liranın iş ve malzeme tahsislerimizden yapılabilen âzami tasarruflarla ödenmesi kabil olabilmiş ise de daha 1959 mali yıl sonuna kadar mukaveleye göre

(\*) Henüz döviz permisi alınmadığından ödenememiştir.

Masrafın nev'i	Ödenecek miktar Lira
Taksit bedelleri	4 918 016
Kambiyo primi	10 770 812
Gümrük Resmi	32 000 000
Müessellik komüsyonu	636 000
	<hr/>
	48 324 828

liranın ödenmesi icabetmektedir. Bu miktarın 1959 bütçesinden karşılanması mümkün olamamaktadır. (Yine ilâve edilebilir ki, bu tahsisatın da büyük bir kısmının karşılığı varidat sağlanmış oluyor.)

3. 781 - 60 sürekli onarımlar :

Bu madde için istenen tahsisat 5 000 000 liradır.

Uzun senelerdir görülmemiş tufanasâ yağmurlar bu sene yollarımızda büyük sel tahribatına sebeb olmuştur. Bu tahribat, bilhassa Samsun - Hopa sahil yolu ile Rize - Artvin, Erzurum - Gümüşane, Urfa vilâyeti ve Güney - Doğu bölgesindeki yollarda fazlaca olmuştur. Yapılan tetkiklere göre sellerin maydana getirdiği maddî zarar 30 000 000 liradır. 1959 yılı bütçesinde sürekli onarımlar maddesine normal bakım masraflarına yetecek miktarda tahsisat konulmuş olduğu için fevkalâdeden olan sel tahribatını bütçedeki tahsisat ile karşılamak mümkün olamamış, ancak 5 000 000 lira sarf edilerek yalnız geçit temini sağlanabilmiştir. Açılan yol geçitlerini emniyet ve bakım altında bulundurmaya zarureti vardır. Aksi takdirde açılan geçitler kış tahribatı ile tekrar kapanabilir. Kapanmaya mâni olabilmek için 5 000 000 lira tahsisata zaruri ihtiyaç vardır.

4. 781 - 70 vilâyet ve köy yolları yapımı ve yapımına yardım (Dağıtım ve harcama şekli Heyeti Vekilece belirtilir.)

Madde için istenen munzam tahsisat 52 775 172 lira olup, dört zaruri ihtiyaçtan meydana gelmiştir.

a) İtalyan Fiyat Müessesesi ile yapılan anlaşma 40 775 172 lira 1959 mali yılı bütçemizin hazırlanış ve kabulünde bu anlaşma henüz yapılmamıştı. Vilâyetlerimizin yol makinası ve vasıta ihtiyacı her gün biraz daha artmakta idi. Bu zaruri ihtiyacı karşılamak maksadı ile İtalyan Fiyat Firmasının teklif ettiği müsait şartlardan faydalanılarak 14. VII. 1959 tarihinde bu müessesesi ile 7 000 000 dolârlık bir anlaşma yapılmıştır.

21. VII. 1959 tarihinde 7371 sayılı Kanunla bu maddeye verilen 30 000 000 liralık munzam tahsisattan bu maksat için :

Masrafın nev'i	Miktarı Lira
Mukaveleye göre peşin ödenmesi icabeden	6 317 640
Mukavele masrafları için	500 000
Bono pulları için	410 000
İlk parti gelen malların Sigorta, Navlun, Gümrük Resmi için	700 000
	<hr/>
	Yekûn 7 927 640

lira sarf edilmiştir.

7 000 000 dolârlık anlaşma mevzuu olan makina ve malzemenin 1959 yılı sonuna kadar memlekete tamamı gelmiş olacaktır. Bunların gelişinde,

Masrafın nev'i	Miktarı Lira
Sigorta, navlun ve liman mas.	2 896 487
Gümrük Resmi	33 000 000
17. II. 1960 da ödenecek ilk taksit (Prim dâhil)	4 878 685

40 775 172 lira ödenmesi

icabettmektedir. Bu miktarın 3 351 488 lirası kambiyo primi 33 000 000 lirası da Gümrük Resmidir ki, tahsisat karşılığı varidatı temin edecektir.

b) Karayolları Umum Müdürlüğü eliyle yapılmakta olan il yolları köprüleri 8 000 000 lira.

1959 yılı içinde hali inşada olan 298 aded köprüden mühim kısmı il yollarına aittir. 1959 malî yılı bütçesinden 15 000 000 lira ve 7371 sayılı Kanunla verilen munzam tahsisattan da 4 000 000 lira ayrılmak suretiyle il yolları köprülerine 19 000 000 lira tahsis edilmiştir. 21 . X . 1959 tarihine kadar yapılan fiilî ödeme 4 730 964 lirası malzeme siparişi olmak üzere 19 335 771 liradır. Hali inşada olan il yolları köprüleri için yıl sonuna kadar 7 700 000 liralık bir ödeme yapılması zarureti vardır. Tahsisat üstü sarf edilen 300 000 lira ile birlikte 8 000 000 liralık bir munzam tahsisata ihtiyaç hâsıl olmuştur.

c) Ankara - İvedik yolu köprüleri 3 000 000 lira.

(b) fıkrasında açıklanan il yolları köprüleri tahsisatı dışında, hali inşada olan Ankara - İvedik yolu köprüleri ve takarrüp imlâları için 3 000 000 liralık bir tahsisata ihtiyaç vardır.

d) Dahiliye Vekâleti ve Jandarma Umum Komutanlığı Hakkâri ile Karkamış arasında kaçakçılığı önlemek maksadı ile hududa muvazi bir yol istemekte idiler. Başvekâlette bu maksatla mütaaddit toplantılar yapıldı ve Ağustos 1959 da bu yolun yapılması kararlaştırılarak, işe başlandı. 1959 bütçesinde bu yol için her hangi bir tahsisat derpiş edilmemiş olmasına rağmen sağlanabilen imkânlardan faydalanılarak şimdiye kadar 500 000 lira sarf edilmiştir. Sene sonuna kadar 1 000 000 liranın daha sarfı zaruri olup bütçeden karşılanması mümkün olamayacağı için munzam tahsisat istenilmesi zarureti hâsıl olmuştur.

5. 782 teknik hizmetliler muvakkat vazife harcırahı.

Fasla 1959 bütçesi ile kabul edilen tahsisat genişleyen karayolu hizmetleri dolayısıyla tamamen sarf edilmiştir. Teknik hizmetlerin icabettirdiği etüd, istikşaf, sondaj, kontrol ve diğer yol, köprü inşaa ve bakımı ile ilgili hizmetlerin devamı için fasla 500 000 liralık munzam tahsisat teklifi zaruri olmuştur.

6. Munzam tahsisat olarak istenilen 126 140 000 liranın 110 000 000 lirası Hazine yardımı olacak, 16 140 000 lirası da; (Geçen ve eski yıllardan devreden nakit) olarak (B) cetvelinde yenden açılan 7 nei fasla konulan tahsisatla karşılanacaktır.

16 140 000 lira şöyle tesbit edilmiştir.

1958 yılı sonunda :

Kasa mevcudu	30 267,38
Banka	15 179 303,65
Hazine emaneti	34 837 411,02
	<hr/>
Emanetler toplamı	50 046 982,05
	<hr/>
Geçen yıl ve eski yıllardan devreden nakit	33 904 932,94
	<hr/>
	16 142 049,11

Bütçe Encümeni mazbatası

T. B. M. M.  
Bütçe Encümeni  
Esas No. 1/489  
Karar No. 21

21 . I . 1960

Yüksek Reisliğe

Karayolları Umum Müdürlüğü 1959 Bütçe Kanununa bağlı (A/1) ve (A/2) işaretli cetvel-lerde değişiklik yapılması hakkında Maliye Vekâletince hazırlanan ve Yüksek Meclise arzı İcra Vekilleri Heyetince kararlaştırılıp Başvekâletin 15 . I . 1960 tarihli ve 71-1054/48 sayılı tezkere-siyle gönderilen kanun lâyihası encümenimize havale edilmiş olmakla Nafia Vekili, Karayolları Umum Müdürü ve Maliye Vekâleti mümessille-ri hazır oldukları halde tetkik ve müzakere edildi.

Kanun lâyihası, gerekçesinde de tafsilen arz ve izah edildiği üzere Karayolları Umum Müdürlüğünün 1959 malî yılı zarfında tahakkuk eden ihtiyaçlarını karşılamak üzere 110 000 000 lira-sı umumi bütçeden verilecek yardımdan, 16 140 000 lirası idarenin eski yıllardan devreden nakit mevcudundan karşılanmak üzere Umum Müdürlük 1959 bütçesinin (A/1) ve (A/2) işaretli cetvellerine ceman 126 140 000 liralık munzam tahsisat verilmesini temin maksadı-yla ihzar olunmuştur.

Lâyiha üzerinde encümenimizde cereyan eden müzakerelerde 7244 sayılı Kanunla yapılan zam-lar dolayısıyla 202 nci ücretler faslının 11 ve 12 nci maddelerinde mevcut tahsisatın malî yıl so-nuna kadar kifayet etmiyeceği ifade edilmiş ve tasarrufu mümkün olan 203 ncü geçici hizmetli-ler ücreti faslının 12 nci vilâyetler geçici hizmet-lileri ücreti maddesinden 706 000 liranın tenzil edilerek 450 000 lirasının 202 nci faslın 11 nci merkez hizmetlileri ücreti maddesine, 250 000 lirasının aynı faslın 12 nci vilâyetler hizmetlileri ücreti maddesine aktarılmasına ve 6 000 lirası-nın da ahiren kabul olunan kasa tazminatı hak-kindaki kanun gereğince müstahiklerine tediye-ye bulunulmak üzere yeniden açılacak 218 nci fasla fevkalâde tahsisat olarak vaz'edilmesine dair ya-pılan teklif ile lâyihanın sevkini mucip sebepler encümenimizce uygun görülmüş ve maddelerin

müzakeresine geçilmiş ve encümenimizce kabul olunan şekle göre lâyihanın başlık ve madde-leri, cetveli ile birlikte yeniden tanzim edil-miştir.

Umumi Heyetin tasvibine arz edilmek üzere Yüksek Reisliğe sunulur.

Reis	Reisvekili	Mazbata M.
Balıkesir	Muğla	İzmir
H. İmre	N. Özsan	B. Bilgin

Kâtip

Diyarbakır	Afyon Karahisar
M. H. Ünal	M. A. Ülgen
Ankara	Ankara
M. Akpınar	İ. Seçkin

İzmada bulunamadı İmzada bulunamadı

Antalya	Artvin	Artvin
K. Akmanlar	H. Çeltikçiöğlü	Y. Gümüşel
Aydın	Balıkesir	Bolu
N. Çelim	M. H. Timurtaş	S. Bilir
Bolu	Bursa	Çankırı
N. Tütüncüoğlü	H. Köymen	F. Arkan
Çorum	Çorum	Denizli
H. Bulgurlu	Y. Gürsel	M. Karasan
Diyarbakır	Diyarbakır	Edirne
H. Z. Tığrel	H. Turgut	M. Sarol
Erzinean	Eskişehir	Gaziantep
R. Bayındır	M. Başkurt	E. Cenani
İstanbul	İstanbul	Kastamonu
N. Kırşan	M. Şellefyan	N. Batur
Kastamonu	Kayseri	Kocaeli
M. İslâmoğlü	O. Kavucu	C. Tüzün
Konya	Konya	Maras
M. Bağrıaçık	H. Ölçmen	Muhafifim

Nevşehir	Sakarya	Siird
N. Önder	N. Kirişçiöğlü	B. Erden
Siird	Sinob	Tekirdağ
M. D. Süalp	Ö. Özcan	Z. Erataman

Yozgad  
T. Alpay

Zonguldak  
T. Öktem

## HÜKÜMETİN TEKLİFİ

Karayolları Umum Müdürlüğü 1959 yılı Bütçe Kanununa bağlı (A/1) ve (A/2) işaretli cetvellerde değişiklik yapılması hakkında kanun lâyihası

MADDE 1. — Karayolları Umum Müdürlüğü 1959 yılı Bütçe Kanununa bağlı (A/1) ve (A/2) işaretli cetvellerin ilişik cetvelde yazılı tertiplerine 126 140 000 liralık munzam tahsisat verilmiştir.

MADDE 2. — Aynı kanuna bağlı (B) işaretli cetvelin 2 nci (Hazineden yardım) faslına 110 000 000 lira eklenmiştir.

MADDE 3. — Aynı kanuna bağlı (B) işaretli cetvelin sonunda (Geçen ve eski yıllardan devreden nakit) adıyla yeniden açılan 7 nci fasla 16 140 000 lira tahsisat konulmuştur.

MADDE 4. — Bu kanun neşri tarihinde me-riyete girer.

MADDE 5. — Bu kanunun hükümlerini ic-  
raya Maliye ve Nafia Vekilleri memurdur.

13 . I . 1960

Başvekil  
A. Menderes

Devlet Vekili ve  
Başvekil Yardımcısı  
M. Berk

Devlet Vekili  
İ. Akçal

Devlet Vekili

Devlet Vekili

Adliye Vekili  
E. Budakoğlu

Millî Müdafaa Vekili  
E. Menderes

Dahiliye Vekili ve  
Hariciye V. V.  
Namık Gedik

## BÜTÇE ENCÜMENİNİN TADİLİ

Karayolları Umum Müdürlüğü 1959 yılı Bütçe Kanununa bağlı (A/1), (A/2) ve (B) işaretli cetvellerde değişiklik yapılması hakkında kanun lâyihası

MADDE 1. — Karayolları Umum Müdürlüğü 1959 yılı Bütçe Kanununa bağlı (A/1) işa-retli cetvelin ilişik (1) sayılı cetvelinde yazılı tertipleri arasında 700 000 liralık münakale ya-pılmıştır.

MADDE 2. — Karayolları Umum Müdürlüğü 1959 yılı Bütçe Kanununa bağlı (A/1) işaretli cetvelin 203 ncü (geçici hizmetliler ücreti) faslı-nın 12 nci (vilâyetler geçici hizmetlileri ücreti) maddesinden 6 000 lira tenzil edilerek aynı cet-velin sonunda (7399 sayılı Kanunun 1 nci mad-desine göre ödenecek kasa tazminatı) adı ile ye-niden açılan 218 nci fasla fevkalâde tahsisat ola-rak aktarılmıştır.

MADDE 3. — Karayolları Umum Müdürlüğü 1959 yılı Bütçe Kanununa bağlı (A/1) ve (A/2) işaretli cetvellerin ilişik (2) sayılı cetvelinde ya-zılı tertiplerine 126 140 000 liralık munzam tah-sisat verilmiştir.

MADDE 4. — Aynı kanuna bağlı (B) işaretli cetvelin 2 nci (Hazineden yardım faslına 110 000 000 lira ilâve edilmiştir.

MADDE 5. — Aynı kanuna bağlı (B) işaretli cetvelin sonunda (geçen ve eski yıllardan devre-den nakit) adıyla yeniden açılan 7 nci fasla 16 140 000 lira konulmuştur.

MADDE 6. — Bu kanun neşri tarihinde me-riyete girer.

MADDE 7. — Bu kanun hükümlerini icraya Maliye ve Nafia Vekilleri memurdur.

**HL**

Hariciye Vekili	Maliye Vekili
Maarif Vekili	<i>H. Polatkan</i>
<i>Â. Benderliođlu</i>	Nafia Vekili
Ticaret Vekili ve	<i>T. İleri</i>
İmar ve İskân V. V.	Sih. ve İç. Mua. Vekili
<i>H. Erkmén</i>	<i>Dr. L. Kırdar</i>
Güm. ve İnh. Vekili	Ziraat Vekili
<i>H. Hüsman</i>	<i>N. Ökmen</i>
Münakalât Vekili	Çalışma Vekili ve
<i>Ş. Ergin</i>	Bas. - Yay. ve Turz. V. V.
Sanayi Vekili	<i>H. Şaman</i>
<i>S. Ataman</i>	Bas - Yay. ve Turz. Vekili
İmar Ve İskân Vekili	Koordinasyon Vekili
	<i>A. Aker</i>

*Hükümetin teklifine bağlı cetveller*

**(A/1) Cetveli**

F.	M.	Tahsisatın nev'i	Eklenen Lira
419		Mahkeme masrafları	40 000

**(A/2) Yatırımlar**

781	Yollar, köprüler ve binalar	
10	Yapım	19 500 000
40	Satılınacak makina ve vasıtalar	48 324 828
60	Sürekli onarmalar	5 000 000
70	Vilâyet ve köy yolları yapımı ve yapımına yardım (Dağıtım ve harcama şekli Heyeti Vekilece belirtilir)	52 775 172
	Fasıl yekûnu	125 600 000
782	Teknik hizmetliler muvakkat vazife harcırahı	500 000
	A/2 yekûnu	126 100 000
	<b>Umumi yekûnu</b>	<b>126 140 000</b>

Bütçe Encümeninin tadiline bağlı cetveller

[1] SAYILI CETVEL

F.	M.	Tahsisatın nev'i	Düşülen	Eklenen
202		Ücretler		
	11	Merkez hizmetlileri ücreti		450 000
	12	Vilâyetler hizmetlileri ücreti		250 000
		Fasıl yekûnu		700 000
203		Geçici hizmetliler ücreti		
	12	Vilâyetler geçici hizmetlileri ücreti	700 000	
		Yekûn	700 000	700 000

[2] SAYILI CETVEL

419		Mahkeme masrafları		40 000
781		Yollar, köprüler ve binalar		
	10	Yapım		19 500 000
	40	Satılmalınacak makina ve vasıtalar		48 324 828
	60	Sürekli onarmalar		5 000 000
	70	Vilâyetler ve köy yolları yapımı ve yapımına yardım (Dağıtım ve harcama şekli Heyeti Vekilece belirtilir.)		52 775 172
		Fasıl yekûnu		125 600 000
782		Teknik hizmetliler muvakkat vazife harcırahı		500 000
		Yekûn		126 140 000

